

Opetus- ja kulttuuri- ministeriö

Kuntien liikunnan edistämisen tavoitteista ja suosituksista.

Kuntatalo 15.09.2010

Liikunta-asiainneuvos Timo Haukilahti, OKM

Lähtökohta:

- **Kuntalain** mukaan kuntien tehtävänä on edistää **kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä**.
- **Liikunta on kunnallinen peruspalvelu ja liikuntalain mukaan kuntien tulee luoda edellytyksiä liikunnalle.** Liikuntalain muotoilu on väljä, eikä se säätele kansalaisille tarjottavien liikuntapalvelujen tasoa ja sisältöä toisin kuin esimerkiksi perusopetusta koskeva lainsäädäntö.
- **Kunnat ovat itsehallinnollisia yhteisöjä: kunnat voivat itse määritellä palvelujen sisällön ja tason sekä tavat, joilla ne huolehtivat edellytysten luomisesta liikunnalle.**
- **VM:n peruspalveluiden tila 2010 -raportissa** todetaan, että kuntien liikuntapalvelujen laatu ja monipuolisuus on lisääntynyt. Kunnan liikunta- ja terveystoimen sekä muiden toimijoiden yhteistyö on lisääntynyt terveyttä edistävien liikuntapalvelujen tarjonnassa.
- Liikuntapaikkoja on kaikkiaan yli 29 000, joista noin 70 prosenttia on kuntien omistamia, ylläpitämiä ja hoitamia.
- **Kuntakohtaiset erot liikunnan järjestämisessä ovat suuret.**

Resurssit

- Kuntien liikuntamäärärahat ovat **yli nelinkertaiset** valtion liikuntabudjettiin (130 M€) verrattuna.
- Liikunnan osuus kuntien käyttökuluista on keskimäärin **1,7 prosenttia**. Kuntien peruspalvelut rahoitetaan pääosin kuntien verotuloilla.
- Valtio myöntää kunnille valtionosuutta toimintaan sekä avustuksia liikuntapaikkarakentamiseen ja erilaisiin kehittämishankkeisiin. **Valtion liikuntamäärärahoista suuntautuu paikallistasolle yhteensä n. 35 %**.
- Kuntien liikuntatoimen käyttökustannuksista valtionosuudet kattavat **vajaat 4 prosenttia**. Valtionosuuden merkitys vaihtelee suhteessa kuntien asukaslukuun.

Kaksi periaatepäätöstä liikuntaan liittyen vuonna 2008

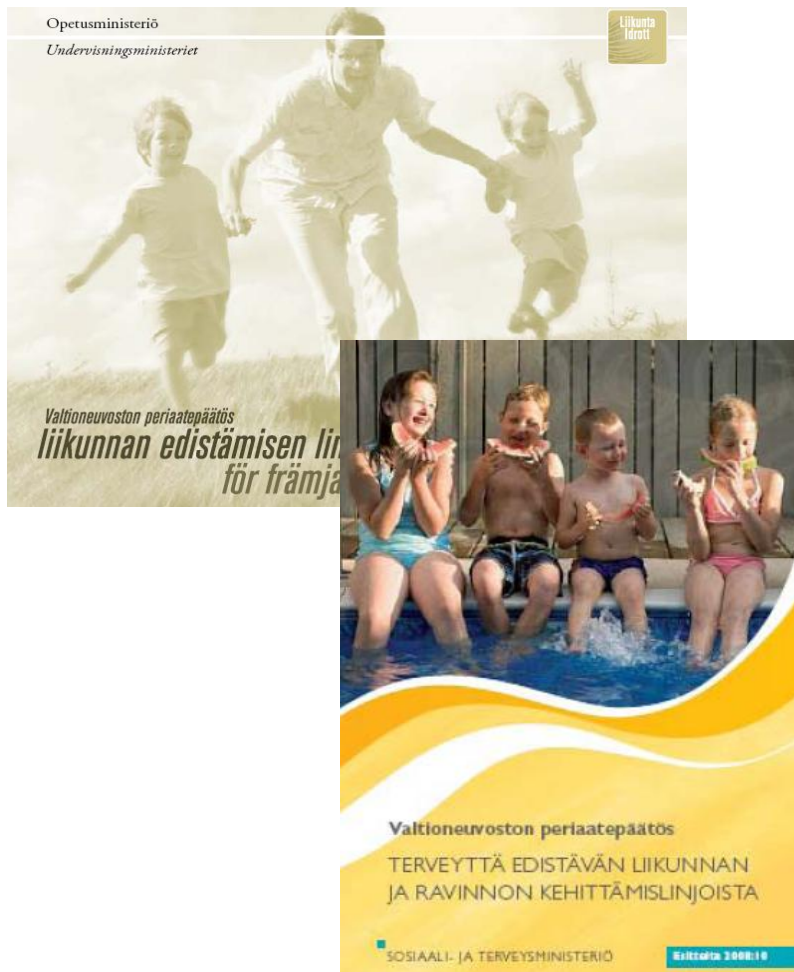
Teli-neuvottelukunta

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

LED-neuvottelukunta

PERIAATEPÄÄTÖSTEN KESKEISET VIESTIT:

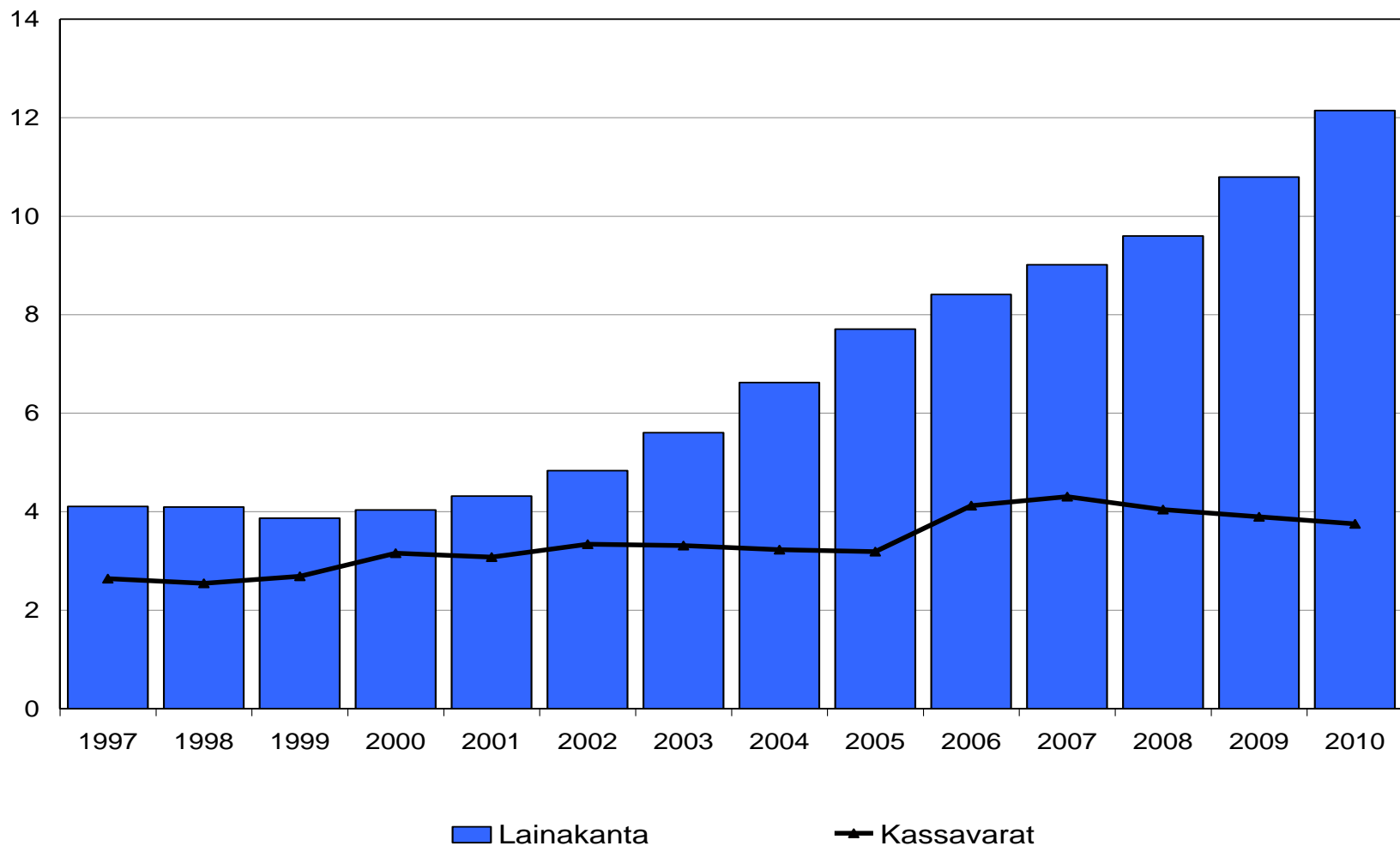
- **Liikunnan aseman vahvistaminen peruspalveluna osana kuntien hyvinvointipolitiikkaa ja strategiatyötä**
- **Liikunnan vahvempi sisällyttäminen osaksi eri hallintokuntien (sosiaali- ja terveystoimen, liikenne- ja ympäristötoimen, kaavoituksen) jne. työtä.**
- **Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien välillä ja kuntarajat ylittävästi.**
- **Palvelutarjonnan kehittäminen kumppanuudessa kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.**
- **Hyvien toimintatapojen analysointi ja levittäminen**

Miten viedä vnpp:n linjauksia läpi tilanteessa, jossa...

- voimakkaasti heikentyneiden näkymien vuoksi valtio lähtökohtaisesti pidättäytyy tässä vaiheessa kuntien menoja lisäävistä toimista.
(Peruspalveluohjelma 2011 – 2014)
- Vuonna 2009 valtion ja Kuntaliiton yhteistyönä käynnistettiin **Normitalkoot**, joiden tarkoituksena on selkeyttää itsehallinnollisten kuntien ohjausta ja poistaa jäykkyyttä a. Palvelurakenteiden jäykkyyksiä ylläpitäviä normeja pyritään poistamaan.

Kuntien velkaantuminen uhkaa edelleen nopeutua

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta ja kassavarat
MRD. EUROA

Periaatepäätökset toimenpiteiden tasolla

- **Liikuntalain uudistaminen pysähtyi:**
  - **Tavoite oli määritellä** liikuntalaissa liikunnan peruspalveluluonne ja ydintehtävät nykyistä tarkemmin.
  - Tavoite oli kirjattu myös Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmaan: *Liikunnan asemaa kunnallisena peruspalveluna vahvistetaan.*
- **Kuntien valtionosuus nousi 10,90 eurosta 12,0 euroon** vuoden valtion liikuntabudjetissa. Vaikutus yhteensä oli n. 1,8 M€

Toimenpide:

- **Laaditaan yhteistyössä kuntien kanssa suositukset**, joissa liikuntaa vahvistetaan kunnallisena peruspalveluna liikunta-, terveys-, liikenne-, sosiaali-, ympäristö-, nuoriso- ja koulutuspolitiikan, vanhustyön sekä maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen yhteistyönä. Tuetaan palveluketjujen rakentamista eri sektorien välillä.

Suosittelujen laadintaan osallistuivat

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Teli-neuvottelukunta

Mitä tiedämme kuntien liikunnan edistämistyöstä?

- 1.
2.
  - LED-neuvottelukunnan aloitteesta tullaan keräämään ja analysoimaan kuntatasoiset liikunnan hyvät käytännöt.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

TedBM
Terveystiedon edistämisen
vertailutietojärjestelmä

Liikunnan tunnusluvut julkaistaan syksyn 2010 aikana (www.thl.fi/TEAviisari)